

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ - ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΗΘΟΠΙΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΤΟΣ Β'—ΑΡΙΘ. 29.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΝΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1926

ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΝ ΔΙΩΓΜΩ

ΚΑΙ ΟΛΙΓΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Τὸ κακομοιριασμένον ἑλληνικὸν θέατρον, χάρις εἰς τὴν ἀδειότητα καὶ ἀδιαφορίαν τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως, ἥτις φιλοτίμως συνεχίζει τὰς παραδόσεις τῶν τῶν πρὸ αὐτῆς κυβερνήσεων αἰνέτας ἐγκληματικῶς ἀδιαφύκτου ἐκείνου διὰ τὴν τύχην τοῦ δι' αὐτὰς ἀποδιοπομπαίου αὐτοῦ τραγικοῦ, κλείει προσηγορίαι διὰ παντὸς τὰς πύλας του.

Ὅλα ἐν γένει τὰ ἐν Ἑλλάδι θέατρα μεταβάλλονται εἰς κτηνωδικὰ. Ἀπὸ ἡμερῶν Ἀμερικανικῶν δολαριοῦχοι εἰσέρχονται ἐνοικιάζοντες ἀντὶ ἀδρόν ἐνοικίων ὅλα γενικῶς τὰ θέατρα, χειμερινὰ καὶ θερινὰ, εἰς τὸν ὅσον ὥστε αἱ χιλιάδες τῶν ἡθοποιῶν καὶ ἄλλων ἐργαζομένων τῆς σκηνῆς μὴ ἐφοικοντες στήν ἐργασίαν, καταδικάζονται εἰς τὸν διὰ τῆς πείνης θάνατον, χειροκροτούσης τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας εἰς μάτην ἐπεκαλεσθήσαν πρὸ ἡμερῶν οἱ συγγραφεῖς, οἱ ἡθοποιοί, οἱ τεχνῖται τῶν θεάτρων καὶ οἱ μουσικοί.

Πάντες οἱ ἀνωτέρω πρὸ τῆς τῆς τῆς διαγωγῆς τῆς κυβερνήσεως ἐμειναι κατὰ πλῆρη, πλὴν τοῦ ὑποταγμένου, ὅστις τότε θὰ κατεπλήροτο καὶ αὐτὸς ἐὰν ἐβλεπε διαφορετικὴν τὴν διαγωγὴν τῆς κυβερνήσεως. Διὰ τὰς ἡμερικανικὰς κυβερνήσεις τὸ προστατεύει τὸ ἑλληνικὸν θέατρον; ἐνὶ πᾶσι ἐν γένει αἱ πρὸ αὐτῆς τὸ κατεδίωξαν;

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν θέατρον ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς οὐσίας του, μόνον ἐπὶ τῶν ἰδίων του δυνάμεων ἐβασίσθη. Τὴν σημερινὴν του θέσιν τὴν ἀφείλει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ μόνον, καθόσον πᾶσαι ἐν γένει αἱ κυβερνήσεις ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ βασιλείου ἐθεώρησαν ὑποχρεώσιν τὸν πρὸ τῆς κατεδίωξαν.

Ὅταν κατὰ τὸ 1836 συνέστη ἐν Ἀθήναις ὁ πρῶτος ἑλληνικὸς θίασος καὶ ὁ κόσμος ἀδρόν συνέρρεεν εἰς τὰς παραστάσεις αὐτοῦ, «φίλοπρόδοι τινες» ἐξήγαγον παρὰ τῆς τότε κυβερνήσεως τὴν ἐλπίδα ἀποδοῦναι τοῖς δεινοπαθόντις τότε ἑλλήνας ἡθοποιούς, παρὸς τὴν εἰς αὐτοὺς ἀντὶ τῆς ἀλλοιότητος οὐσίαν τὴν ἐπὶ αὐτοὺς μέχρι τότε, καθόσον τὸ πρῶτον δὴθεν θέατρον τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὰς περιγραφὰς τῶν τότε ἐφημερίδων, ἦτο «μετὰ τὴν ἀποδομὴν ἀνιδρωμένη ἀποχρυσωμένη, πεποιημένη, ἔχον στήν τὴν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν, ὑπὸ τὸν κανὼν ἀδελφῶν ποιῶν».

Εἰς τὰς παραστάσεις τῶν φιλοπρόδων ἐκείνων, ἡ τότε ἑλληνικὴ κυβερνήσις, περὶ τὴν διακομὴν καὶ μόνον τῶν δημοσίων θέσεων ἀσχομένη, ἀπῆλθεν ἀνεργητικῶς ἐπὶ λέξει ὡς ἐξῆς: «Πρὶν ἐγερθῶσιν ἄλλα τεχνουργικὰ καταστήματα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκη ἡ Ἑλλάς, ΤΙΠΟΤΕ δὲν πρέπει νὰ δαπανῇ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἀνέγερσιν θεάτρων, τοῦ ἀποδοῦν τὴν ὑπερβίαν θεωρεῖ ἄλλως ΠΕΡΙΤΤΗΝ.»

Ὅπως ἐδόθη τὸ πρῶτον ἐπίσημον κτύπημα κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, τὸ ὅποιον οἱ σοφοὶ πατριῶται ἐθεώρησαν περὶ τὸν ἡθωμοποιόντες, ἡ μὴ μὴ γνωρίζοντες, ὅτι αἱ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Ὀδρῶσιν δόδοισαι πρὸ τοῦ 1820 παραστάσεις, καταλήλως διοργανωθεῖσαι καὶ προστατευθεῖσαι ἀπὸ τοῦ ἀλλοφύλου πατριώτου, ἐγέννησαν τὴν ἑπανάστασιν. Τὸ θέατρον ἦτο περὶ τὸν εἰς τὸν ὅσον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, οὐδὲ ἤξελε κἄν τὸν κόπον νὰ ἐνασχοληθῇ περὶ αὐτοῦ ἡ ἐπισημοῦς Ἑλλάς. Αὐτὸ ἦτο τὸ κίνημα ἐκείνου ὅστις μετ' οὐ πολὺν ἐποστάτησαν καὶ ὑπεστήριξαν πάσαι δυνάμεις ἀλλὰ καὶ ἐγκληματικῶς τὸ ἱταλικὸν μελόδραμα.

Ἀπ' ἧς, ἀπὸ τοῦ 1840 ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις τὸ περίφημον αὐτὸ μελόδραμα, Βασιλεῖς, ὑπουργοί, βουλευταί, ἀνώτεροι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ἐπαγγελματίαι, ὅλη ἡ σπείρα τῶν ἐπικρατούντων τότε βαναζών, ἐκρηγνύθη ὑπὲρ αὐτοῦ. Οἱ δημοσιογράφοι, οἵτινες ἐκπὸς ἐλαχίστων ἐξαίρεσεων, ἐθῶς ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ἀπήλθον

νὰ μνημονεύσωσιν, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἑλληνικὸν θέατρον, εἶχον ἀνοίξῃ τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων τῶν εἰς αὐτοσχέδιους κριτικούς, οἱ ὁποῖοι διὰ μακροσκελεστάτων ἀρθρῶν ἑλληνιστί, γαλλιστί, ἱταλιστί, ἔσθον διὰ καὶ γεωμετρίαν γεγραμμένων, ἐξεδείκνυν ἄλλοτε μὲν τὴν δεινὰ κομποιμίαν ἢν μετέφραζον εἰς σὺ μ π ρ ω τ α γ ω ν ῖ σ τ ρ ι α ν (!) ἄλλοτε δὲ τὸν τῆς ἀντιθέσεως καὶ κατὰ τὸν ὅσον!

Εἰς τὴν ἐποχὴν, διὰ τὴν τοιαύτην συνθήκην τὸ δόγμα τῶν ἑλληνικῶν θεάτρων ἐπαθεν ἀπὸ μαρμαρυγῆς καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἐλεεινὸν καὶ τρισεπίπτον, ἐξέπνευσεν ὑπὸ τὴν παρὰ τὴν ἀσφαλίαν ἀρχόντων τε καὶ ἀρχομένων! Ἐν τῇ μεταξὺ δὲ ἐποχῇ τῶν ἑσπερικῶν ἐποχῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δοθῶσι ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ δραχμῶν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἱταλικοῦ μελοδράματος, κατ' ἢν ἐποχῇ ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἀνάγκη... ἄλλων τεχνουργικῶν καταστημάτων!

Ὅπως δὲ, κατὰ περιόδους δευτῆς-δευτῆς ἀνεγὰν καὶ πάλιν ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ διὰ τὴν κλείσῃ καὶ πάλιν τὰς πύλας τῆς κατὰ τὸ 1845 χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τῆς ἑλληνικῆς (1) κυβερνήσεως ἥτις τελείως ἀνεργητικὴ διὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου εἰσέγαγεν ἐκ νέου τότε διὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ πρότασιν εἰς τὴν Βουλὴν περὶ χορηγίας δέκα πέντε χιλιάδων δραχμῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις ἱταλικοῦ θεάτρου! Τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ ἑλλήνων πρῶτον πρωθυπουργοῦ δὲν ἐλείψαν νὰ ὑποστηρίξωσιν ἐκθύμως καὶ αἱ τότε ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες, πρωτοστατοῦσας τῆς περιγραφῆς «Φημὶς» ἥτις ὡς ἐξῆς ἐτελείωνε τὸ ὑπὲρ τῆς ἐπιχορηγήσεως ἀρθρον τῆς: «Ἄλλως τε τὰ χρήματα δὲν μεταβαίνουν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ξένων ὑποκριτῶν, καθόσον οὐδεὶς ἀγνοεῖ, ὅτι οἱ τοιοῦτοι οἱ ἄλλοις ἐπὶ τὸν ἀποδομὴν ἀνιδρωμένη ἀποχρυσωμένη, πεποιημένη, ἔχον στήν τὴν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν, ὑπὸ τὸν κανὼν ἀδελφῶν ποιῶν».

Τὰ ἐπόμενα ἔτη τὸν αὐτὸν ἐξηκολούθησαν καὶ αἱ ἐλλήνων καὶ ἑλλήνων καὶ ἑλλήνων καὶ ἑλλήνων, ἐνῶ οἱ δυστυχισμένοι ἑλλήνες ἡθοποιοὶ οἵτινες καὶ πάλιν συνταξιοδοτήσαν διὰ τὸ δόσον ἑλληνικὰς παραστάσεις, μάνη δὲ ΕΠΙΛΕΙΨΑΜΕΝΩΝ πρὸς τὸν βασιλεῖ ἀναφορῶν τῶν ἐπικαλούντων τὴν προστασίαν του. Ὁ βασιλεὺς...ΕΚΩΦΕΥΕΝ, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀμέσως κατωτέρω δημοσιευμένης ἀναφορᾶς:

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα

ΟΘΩΝΑ Αὐτ.

Βασιλεῖα τῆς Ἑλλάδος.

Βασιλεῦ!

Ἐπαγερχόμενοι οἱ εὐσεβάτως ὑποταγμένοι ἡθοποιοὶ τῶν ἑλληνικῶν παραστάσεων, εἰς τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 9 τρέχοντος ἀναφορᾶς μας ἐκτεθέντα τομῶμεν νὰ ἐπικαλεσθῶμεν ΚΑΙ ΑΥΘΙΣ τὴν Βασιλικὴν μέριμναν ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦτον τὸ ὅποιον ἂν εἰσέτι εἶναι εἰς τὸ σπέρμα ὡς μὴ πρὸς οὐδὲν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὁπείᾳ ὅσον ὁ ἀποκαθίσταται ὅχι μόνον χρήσιμον ἀλλ' ἀναγκαῖον προσέτι.

Βασιλεῦ!

Οἱ ταπεινῶς ὑποταγμένοι, τέκνα τῆς πατρίδος, πιστοὶ ὑπηκοοὶ τῆς Υ. Μ. καὶ εὐλαβεῖς τοῦ ἡνιπλοῦ τῆς θρόνου, ἐνηγκαλίσθημεν τὸ ἔργον τοῦτο, ἐλπίσαντες διὰ τινος προστασίας, καὶ νὰ δώσωμεν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν του, καὶ νὰ τὸ κάμωμεν παραγωγὸν πόρον καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ ἄλλους εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' οἱ κόποι μας καὶ προσπάθειαι ἀπέβησαν μάταιαι διότι ὑπέστημεν καὶ ζημίαν.

Διὰ τομῶμεν καὶ αὐτὸς ὡς δὲ διὰ τῆς προσηγορίας τῆς καὶ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν προστασίαν καὶ εἰναι τῆς ὑμετέρας Μεγαλειότητος αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλλει-

ψαν ποτὲ νὰ συνδράμουν τόσοις πρὸς ἡμῶν τεχνίτας.

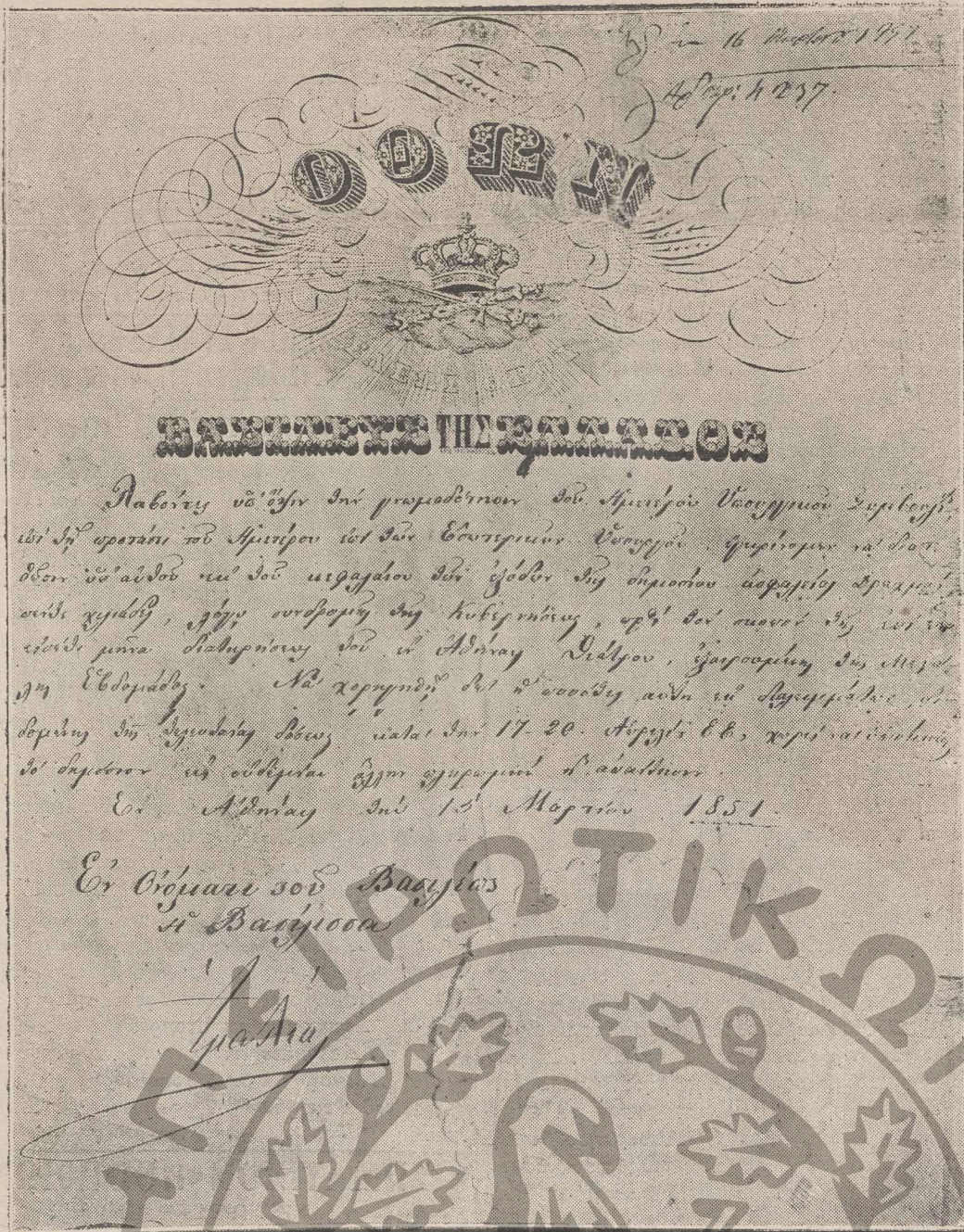
Μένοντες μὲ τὸ βαδύτατον σέβας καὶ ὑπόκλιον.

Τῆς ὑμετέρας Μεγαλειότητος
Ταπεινότητι Δούλου καὶ πιστοῦ ὑπηκοοῦ
Λεωνίδας Καπέλλας, διευθυντῆς τῆς εταιρίας
Ἰω. Ν. Κούγκουλης
Ἀθ. Σίσουφρος
Λεωνίδας Παναγιώτου
Καλλιόπη Καλλιπολίτου.

Ἀλλὰ τὸ σκάνδαλον τῆς ἀπροκαλύπτου πλεονεξίας τοῦ ἱταλικοῦ μελοδράματος εἰς βάρος πάντοτε τοῦ εἰς τὴν τύχην του ἐγκαταλειμμένου ἑλληνικοῦ θεάτρου ἐφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1850-51. Εἶχε μετακινηθῇ καὶ τότε ἱταλικὸς θίασος ἐν Ἀθήναις μετὰ γενναίαν ὡς πάντοτε κυβερνητικὴν ἐπιχορήγησιν. Ὁ θίασος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἐπὶ ὅσῃ ἐπὶ τὴν ἐπιχορήγησιν, ἀλλὰ ἐξετέλεσε καὶ τὰς ὑποχρεώσεις του. Οἱ Ἀθηναῖοι ὅμως, κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὰς παραστάσεις τῆς πριμαντίας καὶ τοῦ τεχνικοῦ, ἐξήγαγον νὰ μετῇ ὁ θίασος ἐπὶ ἑνα ἀκόμῃ μῆνα. Οἱ ἀπὸ τότε φίλοι μας ἱταλοὶ ἐδέχθησαν, ἀλλὰ σὺν ἐξουσίᾳ ἡθοποιοὶ πού-

ῆσαν, ἐξήγαγον ἀπὸ τὴν κυβερνήσιν καὶ νέαν ἐπιχορήγησιν. Βουλὴ ὅμως νὰ νικήσῃ νέαν τοιαύτην δὲν ὑπῆρχε τότε, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἄλλα διαθέσιμα χρήματα. Ὑπῆρχεν ἐν τούτοις κάποια πίστις πρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας ἥτις ἐλυμνίετο τότε τὰς περιχώρας τῶν Ἀθηνῶν! Νά, ἕνα κοινὸν, ἐσκαφθῇ ἡ κυβερνήσις, πού ἡμποροῦμε νὰ τὸ διαδόσωμεν ὑπὲρ τοῦ ἱταλικοῦ θιάσου καὶ ν' ἀφῆσωμεν ἐλευθέρους ἐπὶ κάμποσον χρόνον τοὺς ληστές. Τί διάβολο! Ἑλλήνες ἡθοποιοὶ εἶναι λησταὶ διὰ τὰς καταδικαστικὰς αἰωνίους! Καὶ ἡμῖν ἔπος ἡμῶν. Διὰ βασιλικὴν διατάγματος, ἐπογεγραμμένον ἀπὸ τὴν ἀντιβασιλεύσαντα τότε Ἀμαλίας, ἡ κυβερνήσις ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας διέδωκε πέντε χιλιάδας δραχμῶν διὰ νὰ διασκεδάσῃ ἐπὶ ἑνα ἀκόμῃ μῆνα οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸ ἱταλικὸν μελόδραμα! Καὶ ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἶναι τόσο γονόρσοις διὰ πάντως θὰ ὑποτεθῇ διὰ ὑπερβολῶν, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου καὶ πρὸς δόξαν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους δημοσιεύω ἐν πανομοιότητι τὸ περὶ τοῦ ὁ λόγος καὶ εἰς χεῖρας μου ἐνδικοκόμενον ἐν προσηγορίᾳ βασιλικὴν διάταγμα.

Σεβασμιότης, ὁ Ἑλληνας:

Αἱ μετέπειτα κυβερνήσεις ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπιχορήγησιν ὑπὲρ τοῦ ἱταλικοῦ μελοδράματος ἐκατομμύριας ὅσας χιλιάδας δραχμῶν.

Τῷ 1869, προκειμένου νὰ μετακινηθῇ ἐν Ἀθήναις ἱταλικὸν μελόδραμα, ἡ ἑλληνικὴ κυβερνήσις ἀνέγραψεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους εἰδικὴν ὑπὲρ αὐτοῦ πίστιν ἐκ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ χιλιάδων δραχμῶν, ἐνῶ, ὡς παρετήρησε κατὰ τὴν ἐν τῇ Βουλῇ γενομένην τότε ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζητήσιν ὁ μακαρίτης Τυπολέων Φιλήμων, μόνον δύο χιλιάδας τετρακοσίας ἀνέγραψεν ὑπὲρ ἐμφυγῶσως τῆς γεωργίας, οὐδὲ λεπτὸν δὲ ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου! Εἶναι περὶ τὸν νὰ λεχθῇ διὰ μεθ' ὅσας τὰς παρατηρήσεις τοῦ Φιλήμονος, ἡ

πίστις ἐπεξηγήσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς διότι... διότι ὁ τότε πρωθυπουργὸς Βούλγαρος ἐπεστήριξε, ὅτι ἀρκεῖ νὰ φροντισθῇ νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς ξένους!

Ἐκτετε, διὰ τὴν ἀναφορὰν τὰ ἴδια καὶ τὸ ἴδιον, αἶψα στερομένης ἐπανελαμβάνοντο ἀπὸ ὅσας ἐν γένει τὰς κυβερνήσεις, τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἐξακολούθει αἰλιότητος... ὡς φροντίξῃ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς ξένους!

Καὶ νὰ μὴ ἔξῃ σήμερον ὁ ἐκατόχρειος νὰ φασκελῶν μετὰ πεντακοσίαις τὸν δάκτυλον τοῦ κράτος αὐτοῦ!

ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΑ ΛΗΦΘΕΝΤΑ ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΙΔΡΥΣΙΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

Τὴν 17 λήγοντος ἡ Γραμματεία τοῦ Σωματείου ἐκάλεσεν ἐκτὸς συνεδρίασιν ἑκ-
τελ. Ἐπιτροπὴς πρὸς λήψιν ἀποφάσεων διὰ
τὸ κινδυνεύον ἑλληνικὸν θέατρον. Λόγῳ τῆς
σοβαρότητος τοῦ θέματος, παρεκλήθησαν νὰ
παρευρεθῶσιν εἰς τὴν συνεδρίαν καὶ τὰ μέλη
τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ.
Ν. Ροζάν, Α. Λούη, Π. Γαβριηλίδη, Ἀγγ.
Χρυσόμαλλη καὶ Γ. Γληνῶ.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς κ. Ἡλ. Βεργόπουλος
ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἀσπόμελειαν τῶν δύο Ἐ-
πιτροπῶν, ὅτι, καθ' ἃς εἶχεν ἐξηκριθῶσιν
πληροφορίας, ἰδρῦθαι ἐν Ἀθήναις Γραμ-
ματεῖον ἑλληνικῶν Θεατρικῶν Συγγραφέων,
ἐπιχειρήσεων, μετὰ τὸν σκοπὸν
νὰ ἐνοικήσῃ ὅλα τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐ-
παρχίαις θέατρα, τὰ ὅποια νὰ μεταβάλλῃ εἰς
κίνηματοθέατρα. Πρὸς τοῦ ἐπαπειλούμεντος τὰ
μέλη τοῦ Σωματείου καὶ γενικώτερον τὸ ἑλλη-
νικὸν θέατρον κινδύνον, ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ
ἐντόνον διάθεσις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ
τὰς ἀρμοδίας κρατικὰς ὑπηρεσίας πρὸς ἀπο-
τροπὴν τοῦ κακοῦ, τῇ συνεργασίᾳ τῶν τεσσά-
ρων ἐνδιαφερομένων Σωματείων, «Ἑταιρείας
Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων», τοῦ Σω-
ματείου Ἡθοποιῶν, τοῦ Π. Μουσικοῦ Συλλό-
γου καὶ Σωματείου Τεχνιτῶν Θεάτρου».

Μετὰ δύο ἡμέρας συνήλθον, κατόπιν προ-
κλήσεως τοῦ Σωματείου Ἡθοποιῶν, τὰ Διοικ.
Συμβούλια τῶν ἀνωτέρω Σωματείων εἰς σύ-
σκεψιν, καθ' ἣν ὑπεγράφη τὸ κατωτέρω πρα-
κτικόν:

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΙΔΡΥΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν δεκάτην ἐνά-
την Σεπτεμβρίου 1926, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ
ὥραν 11 π.μ., συνελθόντες, εἰς τὰ Γραφεῖα
τοῦ Σωματείου Ἡθοποιῶν οἱ κατωθὶ ὑπογε-
γραμμένοι ἀντιπρόσωποι τῶν Σωματείων «Ἐ-
ταιρείας Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων»,
«Σωματείου Ἡθοποιῶν», «Πανελληνίου Μου-
σικοῦ Συλλόγου» καὶ «Σωματείου Τεχνιτῶν
Θεάτρου», ἀπεφασίσαν τὰ ἑξῆς:

1) Νὰ ἰδρῶσιν Σωματεῖον πάντων τῶν ἐρ-
γατῶν θεάτρου, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὁμο-
σπονδία Ἑλληνικοῦ Θεάτρου», μετὰ ἔδραν τὰς
Ἀθήνας.

2) Σκοπὸς τῆς Ὁμοσπονδίας εἶναι: α) ἡ
ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐξυγιάνσις καὶ ἐξύψωσις
τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, β) ἡ ὑποστήριξις τῶν
συμφερόντων τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν Σω-
ματείων καὶ ἡ ἀμύνα ἐναντίον πάσης ἐπιχει-
ρήσεως, τεινόμενης εἰς τὴν καταπάτησιν τῶν
συμφερόντων καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν μελῶν.
3) Ἀνατίθεται εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην
ἐκ τῶν συγγραφέων κ. κ. Παντελὴ Χόρν, Νι-
κόλ. Λάσκαρη, Τιμ. Μωραϊτίνην καὶ Μιλτ. Λι-
δωρίκη, ἐκ τῶν Ἡθοποιῶν κ. κ. Ἡλ. Βεργόπου-
λου, Π. Καλογερικοῦ, Νικ. Ροζάν καὶ Κ. Νέ-
ζε, ἐκ τῶν μουσικῶν κ. κ. Δ. Ἀργυριόπου, Κ.
Παπαδημητρίου, Ἰωάν. Ἀδαταγγέλου καὶ
Ο. Κρητικῶν, ἐκ τῶν τεχνιτῶν κ. κ. Γ. Γλη-
νῶ, Γ. Παπαθεοδώρου, Εὐστ. Αποστολοῦ καὶ Δημ.
Μπογγοράκου, ἡτις, συνεχρομένη τὸ ταχύτερον,
να συντάξῃ τὸ καταστατικὸν τῆς Ὁμοσπον-
δίας, θα μεριμνήσῃ δια τὴν ἐν γένει συμ-
πληροῦσιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀναλαβὴν ὡς προσωρινῶς ὁ-
κουσα Ἐπιτροπὴ τῆς Ὁμοσπονδίας τὸν οἰα-
κουστικὸν πάντων τῶν ἐπειγουσίων ζητημα-
των πρὸς ἀμύνα τῶν συμφερόντων τῶν με-
λῶν.

4) Ἡ προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ ὡς Γρα-
φεῖα ὅπως συνέρχεται τὰ Γραφεῖα τοῦ Σω-
ματείου Ἡθοποιῶν, δυναμένη νὰ καλῇ ὁπο-
ταν τὸ κρίνῃ σκόπιμον τὴν ὁλομέλειαν τῶν
Συμβουλίων καὶ Ἐκτελεστικῶν Ἐπιτροπῶν τῶν
ἐνδιαφερομένων Σωματείων.

5) Ἡ προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκειται ἐν
ἀπαρτίᾳ παρόντων πέντε μελῶν, ἀντιπροσω-
πευμένον ἐκαστὸν Σωματεῖον τοῦλάχιστον
ἐκ ἑνὸς ἀντιπροσώπου.

6) Παρουσιαζομένου σήμερον ἐπείγοντος
ζητήματος τῆς ἐνοικήσεως πολλῶν θεάτρων
ὑπὸ κίνηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων, ἀνατί-
θεται εἰς τὴν προσωρινὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐνε-
ργήσῃ ἐπείγουσας παρὰ τῇ Κυβερνήσει, ὅπως
ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια πρὸς περιορισμὸν
καὶ ἀποτροπὴν ἀπὸ τοῦ ἐπαπειλούμενου κιν-
δύνου, ἐν γένει δὲ ἐνεργήσῃ συντόμως καὶ ὑ-
πευθύνως διὰ πᾶν ζήτημα συνδεόμενον μετὰ
τὸν ἐν λόγῳ κίνδυνον, ὑποστηρίζουσα μετὰ
δραστηριότητα καὶ μετὰ πᾶν διάθεσιν τὰ συμ-
φέροντα τῆς Ὁμοσπονδίας.

ὑπογράφεται παρὰ τῶν παρόντων μελῶν
τῶν τεσσάρων ἰδρυτικῶν Σωματείων.

Ἑταιρεία Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων
Πρόεδρος Παντ. Χόρν, Ν. Λάσκαρης, Γ. Δε-
λφικατρίνης, Τ. Μωραϊτίνης.

Σωματεῖον Ἡθοποιῶν
Ἡλ. Βεργόπουλος Γεν. Γραμματεὺς, Ν. Ρο-
ζάν, Κ. Νέζε, Π. Καλογερικός, Α. Λούη,
Γ. Γληνός, Γ. Κυριάκος, Εὐ. Κουμα-
ρῶτης, Δ. Καρδαμύτης, Π. Βεράρδος,
Κ. Βατίτσας.

Πανελληνίους Μουσικοῦ Συλλόγου
Πρόεδρος Δ. Ἀργυριάδης, Ἀντιπρόεδρος Κ.
Παπαδημητρίου.

Σωματεῖον Τεχνιτῶν Θεάτρου
Πρόεδρος Τηλ. Τσαλιπατοῦρος, Ἐξ. Ἀπο-
στόλου, Δημ. Μπογράκος.

Ἐν συνεχείᾳ τῆς προκαταρκτικῆς ἐργασίας
διὰ τὴν λήψιν τῶν πρώτων ἀμυντικῶν μέτρων
εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν 4 συνεργαζομένων
Σωματείων συνέταξε Σχέδιον Νόμου, ὅπερ
ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ τοῦ ἐπο-
μένου ἐγγράφου:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Σεβρίου 1926

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ
τοὺς Ὑπουργοὺς Πινικῆς, Οἰκονομίας καὶ
Ἑσωτερικῶν

Ἡ Ἑταιρεία τῶν Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγ-
γραφέων, τὸ Σωματεῖον Ἡθοποιῶν, ὁ Παν-
ελληνικὸς Μουσικὸς Συλλόγος καὶ τὸ Σω-
ματεῖον Τεχνιτῶν Θεάτρου, λαμβάνον τὴν τι-
μὴν νὰ παρακαλέσωσιν ὑμᾶς τὰ ἑξῆς:

Ἀπὸ πολλῶν χρόνων ὁ κίνηματογραφὸς ζή-
μεινε τὰς θεατρικὰς ἐπιχειρήσεις, ἐν τοῖσι
ὄχι εἰς βαθμὸν τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ πᾶσαν ἐκ μέ-
ρους ἡμῶν ἀμύνα διὰ τῆς ἀξίας καὶ τῆς φι-
λοπονίας μας. Οὐχ ἦτον ὅμως πρὸς ολίγον
χρόνον ἐγκατεστάθη ἐν Ἀθήναις γραφεῖον
μεγάλῃς Κίνηματογραφικῆς Ἑταιρείας, ἡτις
ἔχει σκοπὸν τὴν κίνηματογραφοποίησιν τῆς ὑ-
δρογείου σφαίρας. Ἡδὴ διαπραγματεύεται τὰ
περισσότερα κεντρικὰ θέατρα τῆς πρωτεύου-
σης καὶ τὰ συνοικιακὰ ἀκόμη, διὰ νὰ ἐγκατα-
στήσῃ κίνηματογράφους, ὅποτε κινδυνεύου-
μεν νὰ μείνωμεν ἀνευ στέγης πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ
ἐπαγγέλματός μας, δι' οὗ προσπορίζομεθα τὸν
ἄρτον τῶν οἰκογενειῶν ἡμῶν. Πλὴν δὲν στα-
ματᾷ ὡς ἐδῶ, ἐπεκτείνεται τὸ δίκτυόν της καὶ
εἰς τὰς ἐπαρχίας πρὸς παντελὴ καταστροφὴν
μας.

Ἐν Αὐστρίᾳ ἡ αὐτὴ ἐταιρεία ἐπεχείρησε
τὸ αὐτὸ, ἀλλ' ἡ Αὐστριακὴ Κυβέρνησις διὰ
καταλλήλων νομοθετημάτων ἐπρόλαβε τὴν κα-
ταδίκην τῶν εἰς τὰ θέατρα ἐργαζομένων.

Παρακαλούμεν ὅπως εὐαρεστούμενοι ἐνε-
ργήσετε παρομοίως πρὸς τὴν Αὐστρίαν, λαμ-
βάνοντες μέριμναν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων
βιοπαλαιστῶν, οἵτινες εἰς σὺδὲν ὑστερομένον
κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας καὶ ἐν Ἑλλάδι δι-
σχετίζονται, καὶ μὴ ἐπιτρέψετε εἰς ξένους
νὰ δισχετεύσωσιν διὰ ξενικῶν ἐπιχειρήσεων
καὶ ἀλλοδαπῶν προσώπων πλοῦτον ἐξ ἀφαι-
μάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοῦ.

Συνημμένως ὑποβάλλομεν σχέδιον νόμου,
ὅπερ παρακαλούμεν ὅπως κυρουντὲς αὐτὸ κα-
ταστήσετε νόμον τοῦ Κράτους.

ΥΠΟΓΡΑΦΑΙ

Ἑταιρεία Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων
Ὁ Πρόεδρος Π. ΧΟΡΝ

Τὸ Σωματεῖον Ἡθοποιῶν
Ὁ Γ. Γραμματεὺς Ἡλ. ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Πανελληνίους Μουσικὸς Συλλόγος
Ὁ Πρόεδρος Δ. ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ

Σωματεῖον Τεχνιτῶν Θεάτρου
Ὁ Πρόεδρος Τηλ. ΤΣΑΛΙΠΑΤΟΥΡΟΣ

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ἩΘΟΠΟΙΩΝ, ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ἡ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Κατόπιν τῆς γενομένης ἐσχάτως τροποποι-
ήσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ταμείου Συντάξε-
ων Ἡθοποιῶν-Μουσικῶν-Τεχνιτῶν Θεάτρου,
συμπεριελήθησαν μετὰ τῶν μετόχων αὐτοῦ
καὶ οἱ Θεατρικοὶ Συγγραφεῖς καὶ Μουσικο-
συνθέται.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προέβη ἡδὴ
εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν υποβληθέντων στοιχεί-
ων, καὶ ἐνέκρινε μέχρι σήμερον ὡς μετόχους
τοὺς κ.κ. Ἀννὸν Μπάμπη, Ἀσπὸν Γε-
ωργίου, Γαλατὸν Ἀλέκον, Δαυαλέστην Χρη-
στον, Δελφικατρίνην Ἰωάννην, Ζωγράφον Εὐ-
γενίαν, Κοπακῆν Νικόλαον, Λάσκαρη Νι-
κόλαον, Δεσπιδὰν Νικόλαον, Μαζοῦν Ζαχα-
ρίαν, Σερδούλου Γρηγόριον, Ποταμιάνον Σπύ-
ρον, Σακελλαρίδην Θεοφράστον, Σιλάδον Γε-
ωργίου, Τριανταφύλλου Κλέωνα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔγνων ταυτοχρόνως συν-
τάξιτον, ἀπονεμηθείσης οὐτοῖς συντάξεως
(τοῦ ἀνωτάτου ὅριον) ἀπὸ 1ης Μαγρίου 1926
οἱ κ.κ. Ἀννὸς Μλ., Ἀσπὸς Γ., Δαυαλέ-
της Χρ., Δελφικατρίνης Ἰω., Ζωγράφου Εὐ-
γενίου, Λάσκαρης Ν., Σερδούλου Γρ., καὶ ἡ
χρῆσα τοῦ θεατρικοῦ συγγραφέως Γ. Τσοκο-
πούλου.

ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ἩΘΟΠΟΙΩΝ (ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΝ)

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Προσκαλοῦνται ὅλα ἀνεξαιρέτως
τὰ μέλη τοῦ Σωματείου εἰς Γενικὴν
Συνέλευσιν τὴν προσεχῇ Κυριακὴν
23 Ὀκτωβρίου καὶ ὥραν 10 1/2
π.μ. εἰς τὸ θέατρον «Μοντεῶν» (Πα-
νελλήνιον).

ΘΕΜΑ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΣ:

Ἀνακοινώσεις Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς
πρὸς τὸ θέατρον καὶ Κίνηματογράφον καὶ «Ὁ-
μοσπονδία Ἑλληνικοῦ Θεάτρου».

Ἐκτὸς τοῦ θέματος οὐδεμίαν ἄλλην συζή-
σιν θὰ ἐπιτραπῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1926.

Ὁ Προϊστάμενος

Κ. ΝΕΖΕΡ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
ΗΛΙΑΣ ΒΕΡΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΝΟΜΠΕΛ

ΘΑ ΔΟΘΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΕΤΟΣ;

ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ

Ὁ Σκανδιναβικὸς τύπος διὰ μακρῶν ἐσχά-
τως ἀσχολούμενος περὶ τῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔ-
τος ἐνδεχομένης ἀπονομῆς τοῦ Βραβείου Νο-
μπέλ, ἀναφέρει ἰδιαίτερος τὸ ὄνομα τοῦ ἰσπα-
νοῦ ποιητοῦ Μπλάσκο Ἰμπανιέθ, ἐπὶ εὐκαιρίᾳ
τοῦ προσεχέος ταξιδίου του εἰς τὴν Σκανδι-
ναβίαν.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ τοιμηρὸς συγγραφεὺς
τῇ μαζῶν τῆς πατρίδος του Ἰσπανίας διὰ
καισινὴν κριτικὴν τὸν ἐναντίον τοῦ βασιλέως
Ἀλφόνσου καὶ τοῦ δικτάτορος στρατηγοῦ Πρί-
μο τὴν Ρέβερα.

Ἡ ἀνὰ τὸν κόσμον συγκίνησις τῶν ἀνθρώ-
πων τῶν γραμμάτων εἶνε ἐφέτος μεγάλη κα-
θόσον ἡ ἀπονομὴ τοῦ βραβείου, ἀναβληθεῖσα
κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, θὰ ἔχῃ κατὰ τὸ τρέχον
ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα, καὶ θὰ συγκεντρώ-
σῃ τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον περὶ τὸ πρόσω-
πον τοῦ ἐκλεκτοῦ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ
ἐποίου θὰ ἀντιπροβόλῃ ὁ ἥθικος καὶ ὁλικὸς
φωτιστικὸς τοῦ βραβείου Νόμπελ.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ

Ἡ ἔκθεσις τοῦ Μαγδεμβούργου

ΜΑΪ' ΟΣ-ΣΕΒΡΙΟΣ 1927

Πυρετώδεις γίνονται προετοιμασίαι διὰ τὴν
Θεατρικὴν ἔκθεσιν, πού θὰ λάβῃ χώραν εἰς
Μάγδεμβουργ ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ προσεχέος
Μαΐου μέχρι Σεπτεμβρίου 1927.

Σκοπὸς τῆς ἐν λόγῳ ἔκθεσεως εἶναι νὰ
δεθῇ μία πλήρης εἰκὼν τελείας ἀναπαραστά-
σεως τῶν κινήσεων τῶν δυναμένων τῆς Γερμα-
νικῆς Σκηνῆς κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρόν.

Θὰ καταβληθῇ μεγάλη προσοχή, ὅπως ἀπο-
δοθῇ λεπτομερῶς ὁ χαρακτήρ ἐκάστης ἐπο-
χῆς, ἀκόμη καὶ μετὰ εἰδικὰ παραστάσεις, κατὰ
τὰς ὁποίας θὰ τηρηθῇ μετὰ θεατρικὴν εὐλα-
βειαν ἡ παράδοσις καὶ ἡ ἱστορικὴ ἀκρίβεια, ἡ
διαίτητος γνῶσις τῶν γερμανικῶν θεάτρων.

Ἐκ τῶν κυριωτέρων μελημάτων θὰ εἶναι ἐ-
πίσης ἡ ἐπίδειξις τῶν σχέσεων τῆς Σκηνῆς
μετὰ ὁρισμένους κλάδους τῆς βιομηχανίας.
Τὰ τέσσαρα κύρια στοιχεία, τὰ ὅποια θὰ
ἀποτελέσωσιν τοὺς ἀκρογωνιαίους λίθους τῆς
ἔκθεσεως, θὰ εἶναι ἡ Ἀρχιτεκτονική, ἡ Φιλο-
σοφία, ἡ Τέχνη τοῦ Ἡθοποιοῦ καὶ ἡ Τέχνη τοῦ
Μουσικοῦ καὶ τῆς Σκηνικῆς ἐκτέλεσεως.

Κατὰ τὴν παγκόσμιον ἐνδιαφέροντος ἔκ-
θεσιν τοῦ Μαγδεμβούργου, θ' ἀντιπροσωπευ-
θῶσιν δι' εἰδικῶν ἀπεσταλημένων ὅλα τὰ κράτη.

Νὰ τολμήσωμεν νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θὰ
λάμπῃ διὰ τῆς ἀπουσίας τῆς ἡμετέρας εἰς τὴν
ἐποίαν ἐδημιουργήθη τὸ θέατρον;

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΡΙΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1926 - 1927

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς
Οἰκονομίας, τῇ προηγουμένῃ εισηγήσει του ἐ-
πὶ τῆς Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως 1μη-
ματόχου κ. Αναγνωστοῦ Ἡλιαδῆ, διωρισθῇ
μέλος τῆς Ἐφορευτικῆς Επιτροπῆς τῆς 2ης
ἡμέρας τοῦ 1μηματόχου τῆς Σχολικῆς τοῦ 1.1.
Εὐν. Οἰκονομίας κ. Ἰωάννης Μιχαλοπούλος,
ἀντὶ τοῦ κ. Γεωργίου Αναγνωστοπούλου 1μη-
ματόχου τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου ἀποσυνην-
τος λογφ. ὑπηρεσιακῶν ἀσχιῶν.

Ὑπενημιχθῆται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς
μαθητρίδας τῆς δευτέρας καὶ τρίτης τάξεως,
καὶ πρὸς τοὺς πρῶτον ἡδὴ ἐγγράφον-
τας ὅτι τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς ἀρχίζουν ἄ-
νεπαρθέτως τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ ἀρ-
χαιμένου μηνός, καθ' ὃ θὰ διεξαχθῶσιν καὶ αἱ ἐ-
ξέτασεις τῶν μετεξεταστέων.

Ἀθῆναι, 1η Ὀκτωβρίου 1926.

Ὁ Διευθυντὴς
Π. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ἡ ἐτήσια ἐσοτὴ του

Τὴν 17ην λήγοντος μηνὸς ἔλαβε χώραν
εἰς τὴν Κολοναϊκὴν ἡ ἐτήσια ἐσοτὴ τοῦ τε-
χνητοῦ Σωματείου Τεχνιτῶν Θεάτρου, προ-
ηγηθείσης, ὡς πάντοτε, τερονομίας μετὰ ἀρ-
τοκλασίας.

Παρόντες ἀρτοκλαστικῶς ὁ Πρόεδρος
τῆς θεατρικῆς συγγραφῆς κ. Π. Χόρν, οἱ
κ.κ. Συναδινός, Λάσκαρης, Δελφικατρίνης, Δε-
λφικατρίνης, τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπι-
τροπῆς τοῦ Σωματείου Ἡθοποιῶν κ. κ. Πλ.
Βεργόπουλος, Ε. Κουμαρῶτης, Δ. Καρδαμύ-
της, Γ. Κυριάκος, Κ. Βατίτσας, Π. Βεράρ-
δος, τὸ Προεδρεῖον τοῦ Π. Μουσ. Συλλόγου
καὶ ἀντιπροσώπων τοῦ Λαϊκοῦ Θεάτρου.

Μετὰ τὴν λειτουργίαν προσεφέρθησαν ὑ-
μνικὰ εἰς τοὺς καλεσμένους, ἀντιλήγη-
σαν αἱ πρῶται εὐχαὶ διὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς Ὁ-
μοσπονδίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου καὶ ἡ δια-
σκέδασις ἐξηκολούθησε μέχρις ὁψέως.

Τὸ «Ἑλληνικὸν Θέατρον» ἐκφράζει θερ-

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΠΩΣ ΑΚΟΥΟΜΕΝ ΜΟΥΣΙΚΗΝ;

Εἶναι ὁμολογου-
μένως ἐν ἀπὸ τὰ
πλέον ἐνδιαφέρον-
τα αἰσθητικὰ τῆς
μουσικῆς προβλή-
ματα, ἡ ἐξέτασις
τῆς ἐνεργείας,
τῆς ἐντυπώσεως,
τῆς ὑποβολῆς,
τῆς ἐπιδράσεως
τῆς θείας αὐτῆς

τέχνης ἐφ' ἡμῶν, κατὰ τὴν παρακολούθησιν
μουσικῶν ἔργων μεγάλων εἰκρινῶν καλλιτε-
χνῶν. Εἶναι πολυποίκιλοι αἱ ἰδέαι καὶ σκέψεις,
αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μέχρι τοῦδε ἐκφρα-
σθεῖσαι, καὶ διάφοροι αἱ ἀπόψεις τῆς ἀκρόα-
σεως μουσικῶν καλλιτεχνημάτων διαφόρων
συνθετῶν. Εἶναι οἱ «ἐκχρόντες κινήτοι τύποι»
(Χάνζλικ) κατὰ τοὺς μέν, πού ἐπιδρῶσιν ἐφ'
ἡμῶν καὶ παρασύρουν, εἶναι τὰ αἰσθήματα, κα-
τὰ τοὺς ἀντιπάλους, πού εἰς τὴν σύνθεσιν ἐμ-
περικλείονται καὶ ἐπενεργοῦν. Εἶναι ἡ φόρμ
κατὰ τοὺς μέν, τὰ αἰσθήματα κατὰ τοὺς δέ.
Ποῦ ἔγκειται ἡ ἀλήθεια; Τί εἶναι ἐκεῖνον πού
μᾶς παρασύρει καὶ σφίχεται δεμένους εἰς τὴν
θέσιν μᾶς κρατεῖ προσεκτικούς, ἀπολαμβάνον-
τας κατὰ τὴν ἀκρόασιν ἐνός μουσικοῦ ἔργου;
Πῶς ἀκούομεν μουσικὴν;

Ὁ ἀκροατὴς πού παρακολουθεῖ τὴν ἐκτέ-
λεσιν ἐνός μουσικοῦ ἔργου, ἐκτελεῖ, συνειδη-
τῶς ἢ ἀσυνειδητῶς, μίαν δινηκεῖν πνευματι-
κὴν ἐργασίαν, διὰ τῆς ὁποίας ἐνώνει αὐτὸς
τοὺς ἀπλοῦς τόνους εἰς ἐν σύνολον ἁρμονικόν,
εἰς θέματα, περιόδους, προτάσεις, εἰς εὐρύ-
τερα καὶ μεγαλύτερα πάντα σύνολα καὶ τέλος
εἰς ὁλόκληρον τὸ μουσικὸν τεμάχιον. Ἡ διευ-
θέτησις αὐτῆς τῶν ἡχῶν εἰς μελωδίαν, αὐτῶν
εἰς περιόδους, προτάσεις, ἡ παρατήρησις—ἡ
κατανό

κα αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν καθαρῶν αἰσθημάτων, καθίσταται μερικῶς φορὰς ἄδύνατος ἢ ἐκ μέρους τῆς μουσικῆς σταθερά, ἀκριβής, ὁριστική καὶ ἐμπράγματος αὐτῶν ἀποδόσις. Ὁταν ἐπὶ παραδείγματι ἡ μουσικὴ δὲν εἶναι εἰς θέσιν ἀμφίβουλα, σταθερῶς νὰ ἐκφράσῃ τὸ αἰσθημα τοῦ μίσους, τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης κλπ. δι' ὠρισμένα πράγματα, δὲν εἶναι ἕνα σημείον αὐτοῦ τῆς μὴ ἀκριβείας, μὴ δυνατότητος, τῆς ἀδυναμίας αὐτῆς, ἐκφράσεως τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν, ἀλλ' ἔνεκα τῆς πνευματικῆς προϋποθέσεως ποὺ ἐμπερικλείεται εἰς τὰ αἰσθηματά αὐτά, ἀδυνατεῖ ἡ μουσικὴ ὡς ἐγλῶσσα τοῦ αἰσθηματος καὶ τοῦ πάθους (Σοπενχάουερ) ἰδίως νὰ ἐκφράσῃ αὐτὴν σταθερῶς καὶ ἀμετακλήτως ὅτι ἡ «νοητὴ λέξις» ὡς ἐγλῶσσα τῆς σκέψεως—τῆς διανοίας» ἀποδίδει. Τὸ αἰσθημα ὅμως τῆς ἀγάπης π.χ. μόνον του εὐρίσκει εἰς τὴν μουσικὴν παντελὴ ἐκφράσιν. Ἀς παρατηρήσῃ ὁ ἀναγνώστης ἐπὶ παραδείγματι τὴν «σκηνὴν τῆς ἀγάπης» ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τοῦ Μπερλιόζ «Ρωμαιοὶ καὶ Ἰουλαί» ἢ τὸ Μπουρχίντε-μπίθ, ἀπὸ τὸ «Δαχτυλίδι τῶν Νιμπελουγκεν» τοῦ Ρ. Βάγνερ καὶ ἄς προσέξῃ τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὅποιαν θὰ τοῦ ἀφήσῃ. Ἀλλὰ, δὲν πρέπει νὰ λησμονῇται—καὶ εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸν—ὅτι ἡ ἀνά τοὺς αἰῶνας ἐξελίξις τῆς Εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς ἀπέκτησεν ὠρισμένες φόρμουλας καὶ ἐρμητικὰς εἰς τὰ τοῦ τίτλου τοῦ ἐπὶ τῆς συνθέσεως ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου τεθέντος καὶ φυσικὰ ἀποδώσαντος αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν τοῦ τίτλου τοῦ διὰ τῆς μουσικῆς, εἴτε τῇ βοήθειᾳ τῶν διαφόρων ἐπεξηγητῶν-αἰσθητικῶν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ μελοδράματος. (Ἰδε ἐπίσης διαίρεσιν καὶ ὀνομασίαν τῶν ἑλληνικῶν κλιμάκων!)

Τί εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ μᾶς παρασύρει κατὰ τὴν ἀκρόασιν ἐνὸς μουσικοῦ ἔργου καὶ σιωπηλοὶ ἡμεῖς, προσεκτικῶς, παρακολουθοῦμεν τὴν ἐξελίξιν, τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ; Πῶς ἀκούμεν μουσικῶν; Εἶναι οἱ «ῥυθμοὶ» κινητοὶ τύποι ἢ τὰ αἰσθηματά καὶ πράγματα ποὺ ἡ μουσικὴ, τὸ μουσικὸν καλλιτέχνημα ἐμπερικλείει καὶ ἐξωτερικεύει;

Τίποτε χωριστὰ καὶ τὰ δύο! Καὶ κατὰ ἄλλο: Εἶναι τὸ ἦθος τοῦ καλλιτέχνου, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ τοῦ, ποὺ τὰ πάντα διευθετεῖ, τακτοποιεῖ καὶ γυναιτοποιεῖ. Διότι ἐκεῖνο ποὺ κάμει ἀξιόλογα καὶ τῶς ἐπιδράσεως τὰ μοῖθα, τὰ θέματα, τὰς μουσικὰς φράσεις, τὰς περιόδους, τὴν ἐπεξεργασίαν κλπ., ἐκεῖνο ποὺ φτιάχνει τὸν ὅραον καὶ ἐπιβλητικὴν τὴν ἐμπνευσιν καὶ ἀρχιτεκτονικὴν τὴν φόρμ, τὴν συνοδεῖαν τὸς εὐχάριστον καὶ ἀρίστην, δὲν εἶναι ὁ στεγνὸς «φορμαλισμὸς» ἢ ἡ ψυχρὰ λογικὴ καὶ οἱ μαθηματικοὶ ὑπολογισμοί, οὐδὲ ἡ λυρικὴ ἢ δραματικὴ ἀπεραντολογία, ἀλλὰ τὸ κανονικὸν πνεῦμα, ἡ ψυχὴ, ἡ ζωὴ ἡ πνοὴ τῆς μεγαλοφυΐας, τοῦ ζηνί, εἶναι ἐκεῖνο ποὺ δίδει ζωὴν, κίνησιν εἰς τὰ μέσα τῆς μουσικῆς, εἰς τὸν μουσικὸν ὄργανισμὸν, εἰς τὴν στεγνὴν ψυχρὰν φόρμιν καὶ παρασύρει. Ἀκριβῶς διὰ τῆς ἰδέας, τῆς ψυχῆς τοῦ, τοῦ νοῦ, μὲ ὅλα ἐπισφραγίζει ὁ Μάιστερ τὸ καλλιτέχνημα. Δὲν προτιμᾷ τὸ ἐν καὶ ἀπορρίπτει τὸ ἄλλο. Τὸ μόνον τοῦ: Ἰσότης, ὁμολότης, ἰσορροπία εἰς τὸ ἔργον τοῦ.

Παρακολουθεῖτε, παρατηρεῖτε, ἐξετάζετε, ζητεῖτε καὶ τὰ δύο: τελείαν φόρμιν καὶ π-

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΘΕΑΤΡΟΝ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ-ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ-ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Γαβριέλ Μπερνάρ ἐγραψε τὸ μυθιστόρημα «Ἡ ἀγνωστὴ πρὸς τὴν πλείστον τῆς ὑποθέσεως τοῦ ὁποῖου λαμβάνει χώραν εἰς ἕνα μικρὸ χωριὸν κοντὰ στὸ Βισό.

—Εἰς αὐτὸ τὸ χωριὸν ὑπῆρχε—καὶ ὑπάρχει—ἕνα πανδοχεῖο μὲ μικρὰς τιμὰς, πρᾶγμα ποὺ ἔναμυν ἐντύπωσιν εἰς τὸν συγγραφεὰ, μέσῃ εἰς αὐτὸ τὸ χάος τῆς παγκοσμίου αἰσχροκερδείας καὶ τὸ ἀνέφερε μ' εὐχαρίστησιν εἰς τὸ μυθιστόρημά του.

—Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ λίγον καιρὸν, ὅταν ὁ Μπερνάρ ἀπεφάσισε νὰ ξαναπαροφθῇ τὸ ἀγαπητὸν του χωριὸν καὶ τὸ πανδοχεῖο του, ἐτόλμαζε μὲ τὸν λογαριασμὸν ποὺ εἶδε διπλασιασμένον ἀπὸ τὸν τοῦ περασμένου χρόνου.

—Ἐρωτήσας τὴν αἰτίαν, ἔμαθεν ὅτι ὁ διπλασιασμὸς τῶν τιμῶν ὀφείλεται εἰς κάποιον παρυσινὸν συγγραφεὰ, ποὺ ἔκαμε ξακουσμένον τὸ ξενοδοχεῖο, καὶ ἀπὸ τότε ἔχουν πολλὴν πελατεία. «—Αὐτὸς εἶναι ὁ Παριζιανὸς συγγραφεὺς», εἶπε στὴν ξενόδοχον ὁ σύντροφος τοῦ Μπερνάρ.

—Καὶ ἡ ξενόδοχος, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν: «Ναί! Ναί! Αὐτὰ τὰ ξέρουμε! Μὰς τὰ εἶπαν καὶ ἄλλοι... μὰ δὲν ἐβγαλὸν τίποτε».

—Κ' ἔτσι ὁ κ. Μπερνάρ ἐπλήρωσε διπλὰ τὴν οὐκλίαν ποὺ ἔκαμε γιὰ τὴν μικρὰν τιμὴν τοῦ χωρικοῦ ξενοδοχείου.

—Ἀν τοῦ ξαναέρσῃ κανὲν ἄλλο πανδοχεῖο, ἂς ξαναγράψῃ!

—Ἡ θεατρικὴ κρίσις στὴ Βιέννη ἐξακολουθεῖ καὶ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος, μολοῦντι οἱ θεατρικοὶ διαρκῶς ἐλλείπουν εἰς κάποιαν βελτίωσιν.

—Πλείστοι ἡθοιοί, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνους, ἀναγκάζονται νὰ φεύγουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καὶ ἰδίως στὴν Ἀμερικὴν, γιὰ νὰ... βγάλουν τὸ ψωμί τους.

—Εἰς ἕνα νοσοκομεῖο τοῦ Βερολίνου ἔσθυσεν ὁ θάνατος ὁ Γερμανὸς καλλιτέχνης τῆς σκηνῆς Κάρολ Γιούγκερμαν, εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν.

—Ἡ τέχνη τοῦ Γιούγκερμαν εἶχεν ἐξαιρετικὰ ἐκπαιθῇ καὶ εἰς τὸ Λονδίνον, ὅπου ὁ πατέρας του, ὁ λαὸς ἡθοιοὺς Αἰγυπτίους Γιούγκερμαν, εἶχε συντελέσει νὰ ἰδουθῇ τὸ Ντόιτσε Τεάτερ.

—Ὁ Κάρολ Γιούγκερμαν, ὅταν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Λονδίνον, ἔγινεν ἱμνοστασίως καὶ γὰρ γνωστὸς ὡς τοιοῦτος τοῦ Καροῦζ. Ἐχασεν δὲ τὴν περιουσίαν του κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν νομισματικῶν σωμαφῶν τῆς Γερμανίας, ἀκόμη δὲ καὶ πρὸ δύο ἐτῶν,

ριεχόμενον. Διότι, διὰ νὰ ὀμιλήσωμεν μὲ τὸν Γκαίτε:

Wer grosses will muss sich zusammen raffen;
In der Beschränkung zeigt sich erst
der Meister,
und das Gesetz nur kann uns Freiheit
geben!

Ὅποιος θέλει μεγάλα πρέπει νὰ ἐπιδοθῇ μὲ
(τὰ ὅλα του (ν' ἀναρπάξῃ),
εἰς τὸν περιορισμὸν ν' ἐλθῇται οἱ δι-
(δύσκαλος,
καὶ ὁ νόμος μόνον ἡμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ
(ἐλευθερίαν!

Βιέννη, 13 Σεπτεμβρίου 1926.
ΚΩΝ. Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ (1)

(1) Ὁ κ. Κωνστ. Δ. Οικονόμου σπουδάζει μουσικὴν εἰς τὴν Βιέννην πρὸ ἐτῶν καὶ μετ' ὀλίγων χρόνων ἀπεπερατῶν τὰς σπουδὰς του θὰ ἐπιστρέψῃ τέλειος πλέον ἐπιστήμων μουσικός.

μ' ὅλην τὴν φτώχεια καὶ τὰ γερὰματα, προσπαθοῦσε νὰ δημιουργήσῃ μίαν Ἑθνικὴν Σκηνήν.

—Ἐνεκα θύμω τῆς φτώχειας τοῦ λησμονήθηκε τόσο πολὺ, ὥστε κατήγγελε κυριολεκτικῶς νὰ πεινάσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ πείνα, ὅπως ἐβεβαίωσαν οἱ ἱατροὶ τοῦ νοσοκομείου, ὅπου τὸν περιόριζαν.

—Τὸ Ζάλομπουργκ ἡ ἐφετερινὴ γιορτὴς ἦσαν ἐντελῶς ἐξαιρετικῶς ὑπὸ μουσικὴν ἀπόλαυσιν.

—Χαρὰ σ' ἐκείνους ἀπὸ μᾶς ποὺ ταξιδεύοντες μποροῦν νὰ σταματήσουν σ' αὐτὸ τὸ μουσικὸν μέρος, καὶ νὰ ξεφύγουν γιὰ λίγα ἀπὸ τὴν ταπεινότητος τῆς καθημερινῆς βιοπλῆξης, καὶ πρὸ παντὸς νὰ ξεχάσουν πᾶς τὸ δικό τους τόπο μὴν γκρίνιες, φραγμοῦρας καὶ παραφρονεῖς ἀκούοντα στὸν ἄγωνα τῆς μουσικῆς ἐπιτραπέντος μεταξὺ τῶν διαφόρων Ὁδείων.

—Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Ραντιδὲ ἐξυπηρετεῖ σήμερα πολλὴν κόσμο, διότι ἐκεῖνος ποὺ ἔχει αὐτὸ τὸ μηχανήμα στ' αὐτὰ του μπορεῖ νὰ κἀν οἰοδήποτε δουλειὰ στὸ σπίτι του ἢ στὸ γραφεῖο του καὶ συγχρόνως ν' ἀκούῃ μὴ συναντῶν ἢ διὰλέξῃ.

—Τώρα τελευταίον οἱ Βιεννέζοι ἔκαμαν καὶ μικρὰς ἐκθέσεις γιὰ τὰ πράγματα ποὺ γίνονται ἡ διαλέξεις, καὶ ἔτσι ὁ καθένας, ὅταν εὐκαιρῇ, πηγαίνει εἰς τὸ ἀνάλογο μουσεῖο, γιὰ νὰ ἰδῇ ἀκριβῶς τὰ σχετικὰ ἀντικείμενα.

—Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο οἱ Βιεννέζοι, ποὺ δὲν ἀγαποῦν καθόλου τὰ μουσεῖα τους, ἀναγκάζονται νὰ τὰ ἐπισκεπτόνται, καθοδηγούμενοι ἀπὸ τὰς πρακτικὰς διαλέξεις τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν.

—Ἡ πρώτη σχετικὴ ἐκθεσις ἔγινεν εἰς τὸ φυσικο-ιστορικὸν μουσεῖο, ὅπου οἱ ἐπισκεπταὶ βλέπουν τὰ πετρώματα καὶ τὰ μεταλλεῖα τῆς Αἰσθρίας.

—Κατὰ τὴν γενομένην σφύραξιν μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν καὶ θαυμαστικῶν τοῦ Βαλεντίνο καὶ τῆς ἐπακολουθήσαντος διασφάλισιν, τοῦ πλήθους μὲ τὴν ἐπέλασιν τοῦ ἱππικοῦ ἔμμελαν στὸ πεδίο τῆς μάχης ἀδύσπαστα 30 παπουτσία, διάφορα κομμάτια ἀπὸ γυναικεῖα φορέματα, 105 καπέλα ἀνδρῶν καὶ 85 γυναικεῖα.

—Ἡ σκηνὴ στὴ Νέα Ὑόρκη, ὅπου ἀπέθανεν ὁ πρῶτος δίσκος καλλιτεχνικός ἄσθερ τῆς δόξης Ροῦττα Βαλεντίνου.

—Ὁ ἀνοήτερος χαλασμὸς τοῦ κόσμου ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνυπομονήσιν περὶ τοῦ ποῖος πρώτος θὰ περάσῃ γιὰ τ' ἀποκαρτεῖσιν τὸν λατρετὸν τοῦ καλλιτέχνου.

—Ὑπολογίζεται, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρελασάντων πρὸ τῆς σφύρας τοῦ Βαλεντίνο ἀνῆλθεν εἰς 100 χιλιάδας.

—Κατὰ τὴν γνώμην ποὺ θεράποντος ἱατροῦ, ὁ καλλιτέχνης ἀπέθανεν ἀπὸ πᾶσιν τῶν νεύρων, ἢ ὅπως τοῦ ἐπροξενήθη ἀπὸ ὀρισμένες ἀκτίνες, ποὺ ἐκπέμπονταν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς κινηματογραφίσεως.

—Ἄλλοι διατείνονται πὸς ἀπέθανεν ἀπὸ σκολημοειδίτιδος.

—Ὅσοι ἱατροὶ τόσες καὶ γνώμες, κατὰ τὸ ὅσα κεφάλαια τόσες καὶ σπουδαί.

—Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Φραγκφούρτης ἐψηφίσε βραδεῖο ἀπὸ 10 χιλ. μάκρας, τὸ ὅποιον θὰ δοθῇ στὸν καλλιτέχναν πειτὴ τῆς γερμανικῆς γλώσσας, εἰς εὐκαίρῃ τῶν ἐορτῶν ποὺ γίνονται κἀδε χρόνῳ εἰς μνήμην τῶν γενεθλίων τοῦ μεγάλου Γκαίτε.

—Ὁ περίφημος Ἰνδὸς Ρομπιρανὰν Ταγκόρ, ὅταν ἐπιστρέψῃ κατὰ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου ἀπὸ τὴν περιείδαν τὸν στή Σακωνανδία, θὰ μιλήσῃ στὴ «Φιλαρμόνικῳ» τοῦ Βερολίνου περὶ τῆς φιλοσοφίας τῶν Ἰνδῶν, διερχομένων τοῦ κ. Ροῦξ Λαζάρ, καθηγητοῦ τῆς Ἰνδικῆς γλώσσας στὸ Πανεπιστήμιον.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΝΑΣ ΠΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΕΣ ΑΛ. ΘΕ. ΕΣ
ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΠΕΡΙ ΕΘΝ. ΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

... Εἶδα καὶ τὰ γερὰματα σου εἰς τὸ φύλλον διὰ τὸ Ρουμανικὸν Θέατρον. Σ' ἔμας ποὺ ἔχουμε γυρίσει ὅλα τὰ Βαλκάνια εἶναι γνωστὸν πρὸ ἐτῶν, ὅτι ἔχουν ἐθνικὸν θέατρον ἡ Ρουμανία, ἡ Σερβία καὶ αὐτὴ ἡ Βουλγαρία, καὶ πλανόδιον καὶ καταδιωκόμενον ἦτο πάντοτε μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον, τὸ ὁποῖον ὁσάκις ἐπῆγεν ἐκεῖ ἐφορολογεῖτο μὲ 10 ο/ο ὑπὲρ τοῦ ἐντοπίου Ἑθνικοῦ Θεάτρου.

Οἱ ἡθοιοὶ τοῦ εἶνε μισθοῦ ὑπάλληλοι καὶ δὲν ὑποφέρουν ὅπως οἱ δυστυχεῖς Ἑλληνες. Μὴ νομίσῃς δὲ ὅτι εἶναι σπουδαῖοι. Ὅλοι εἶναι μέτριοι καὶ ὅσοι ξεχωρίζουν περισσύτερα καὶ φιγουράρουν, ὅπως στὴ Ρουμανία ὁ Νταράς, εἶναι Ἑλληνες. Ἀλλὰ αἱ Κυβερνήσεις ἐκεῖ δὲν περιμένουν νὰ ξεφυτρώσουν πρῶτα οἱ Μουσὲ Σουλιδῆδες καὶ οἱ Κοκλῆν διὰ νὰ κἀμουν Ἑθνικὸν Θέατρον. Τὸ ἔκαμαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς προόδου εἰς τὸ μέλλον.

Ἐνθ' ὃ τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐτῶν ἔχει εἰς τὰ στελέχη τοῦ καλλιτέχνης ἀρίστους μέναι καὶ θὰ μένῃ πλανόδιον. Καὶ ἂν ὀλίγο προώδεσε, τοῦτο ὀφείλεται στὴν ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἀγωνιζόμενον πάντοτε ἐναντίον ὅλων καὶ κυρίως ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον μόνον μελημα εἶχε καὶ εἶναι νὰ το ἀρεγγὴ σὺν ἀγέλῃσιν εἰσπράττον ἑκατομμύρια ἀπὸ φόρους.

Ποῖα Κυβέρνησις ἔλαβε ποτὲ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐθνικὰς ὑπηρεσίας ποὺ προσέφερε τὸ Θέατρον, μεταβαίνον εἰς τὸ ἔξωτερικον παριστάνον καὶ συνδόνον τὸν ἕξω Ἑλληνισμόν μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, ὡς ἕνα πελοπόννησον πνευματικὸν γεφύριον;

Ἀρξας ποτὲ καιρὸ τὸ Ρουσεφτολογία νὰ σκεφθῶν οἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήται γιὰ ὑψηλότερα ζητήματα; Ἀς ἐρωτηθῇ ὁ συνάδελφος Κώστας Νέζεφ. Θὰ ἐκθέσῃ ποῖας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸν Ἑλληνισμόν τῆς Σερβίας ὅταν ἐπῆγαν μὲ θέσαν εἰς τὸ Βελιγράδι κατὰ τὸ 1914. Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ οἱ ἐκεῖ Ἑλληνες ἔδωκαν Ἑλληνικὸν θέσαν.

Δὲν εἶναι καμμία ἀπόλυτος ὑπερβολὴ ἂν πῶ πῶς τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον προσέφερεν εἰς τὸ ἔξωτερικον μεγαλειότερας ὑπηρεσίας ἀπὸ πολλοὺς Πρέσβεις καὶ Προξένους.

Καὶ ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ μὴ ἔχῃ τὴν ἐπίσημον στέγην του καὶ νὰ χειροτρεφῇ ἀριστέρας εἰς τὴν τὴν χλὴν του, ἐνθ' ἀντιθέτως εἰς τὰ γειτονικά Κράτη ἀπασχολεῖ ἐκ τῶν πρώτων τὸν Προϋπολογισμόν, διότι ἐκεῖνα τὰ Κράτη ἔχουν κατανοήσῃ, ὅτι μαζὶ μὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Σχολεῖον, τὸ Θέατρον εἶναι ὁ τρίτος παράγων διὰ τὴν ἀνατροφήν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν ἐνὸς λαοῦ.

Σέραι, 24—9—26.
Μὲ ἀγάπην.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΠΙΝΗΣ
Ἡθοιοὺς

—Τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ ἱστορικὸν μουσεῖο τῆς Βιέννης κατέχει πλείστα ἔργα τοῦ Ρέμπραντ, καὶ μάλιστα αὐτοπροσωπογραφίας.

—Μία ἀπ' αὐτὰς, κτῆμα τοῦ μουσεῖου ἀπὸ τὸ 1900, δὲν εἶχεν ὑπογραφήν, ἡ ὁποία ἀνεκαλύφθη τῶρα ἐσχάτως, ποὺ μὲ διάφορα χημικὰ μέσα προσεπάθησαν ν' ἀνακρίψουν τὴν φθορὰ τοῦ ἔργου. Εἶναι ἡ χρονολογία 1652, ἐνθ' ἔμελλε σήμερον τὸ θεωροῦσαν ὡς ἔργον τοῦ 1657-1660.

—Ἐτοί οἱ θαυμασταὶ τοῦ Ρέμπραντ βλέπουν ὅτι

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΟΥ ΓΙΑΤΡΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ 27 φύλλον)
Φίλ. — (ἀνοίγει τὴ μηχανὴν βγάξῃ τὸ chass's SIS καὶ πέρνει τὴν πλάκα). Ἐδῶ εἶναι...
Διδιέ. — Δὲς μου τὴν...
Φίλ. — Ὅχι. Νά τὴν. Ἐδῶ εἶναι.
Διδιέ. — Μὰ δὲς μου ἐμένα... Κἀθήσε συ...
Φίλ. Ὅχι. Ἐγώ... ἐγὼ θέλω. Ἀφῆς με.
(βάζει τὴν πλάκα στὸ μπάνιο καὶ κινεῖ τὴ λεκάνην).
Διδιέ. — Δὲν φαίνεται ἀκόμη τίποτε;
Φίλ. — Τίποτε...
Διδιέ. — (σκυρμένος στὸν ὅμο τοῦ Φιλίππου). Ἦ ἀφῆς μαυρίζουν...
Φίλ. — Νάι.
Διδιέ. — Μήπως τὸ μπάνιο εἶναι ἀδύνατον;
Φίλ. — Λιγόνι...
Διδιέ. — Ὅχι. εἰς νὰ ρίξω καὶ ἄλλο ὕδωρ;
Φίλ. — Ὅχι... Νά... φαίνονται τὰ ἄσπρα.
Διδιέ. — Ριὰ νὰ ἰδῶ.
Φίλ. — Νά κύτταξε. Αὐτὸ τὸ μαῦρον τετράγωνον εἶναι τὸ κρεβάτι... τὸ προσκέφαλον... νὰ κύτταξῃς αὐτὴ τὴ ζώνην ποὺ εἶναι περὶ ἄσπρη. Ἦναι ἐκεῖνη... ἡ μικροῦλα σου ἡ Τερέζα... Πῶς φοβάσαι. (ἐπιστοχάζων σκυρνάζει σ' ἐπιπλο καὶ οἰκιάζεται). Τί εἶναι;
Διδιέ. — Τίποτε... τίποτε... ἐξακολουθῇ.
Φίλ. — (μὲ ἀγωνία περισσύτερον). Τί τρομερό... Ἐξακαθαρίζεις ἡ λεπτομέρειες... Κύτταξε τὰ μαλλιά της... Τὰ μαλλιά της ποὺ ἦταν τόσο περήφανη γι' αὐτὰ. Τὰ χέλια της, τ' ἀγαπημένα χεράκια της... Μοῦ φαίνεται ὅτι νὰ ξαναγυρίσει σ' ἐμένα. Ὅχι πῶς τὴ βλέπω...
Διδιέ. — Μὰ δὲν ἔγινεν ἀκόμη καλὰ ἡ ἐμφάνισις.
Φίλ. — Ναί... γίνεται σιγά-σιγά... Καλλίτερα, (βγάξῃ τὴν πλάκα, τὴν κυττάζει, διατάζει, ἔπειτα στέκεται). Μά...
Διδιέ. — Τί εἶναι;
Φίλ. — (ξαναβάζει τὴν πλάκα στὸ μπάνιο). Τίποτε... Ἀκόμη λίγο καὶ θὰ φανῇ καλὰ... (κινεῖ τὴ λεκάνην).
Διδιέ. — Πρόσεξε μὴ χαλάσῃ.

Φίλ. — Ὅχι... ὅχι... (βγάξῃ τὴν πλάκα καὶ τὴν κυττάζει). Μά...
Διδιέ. (ἐκπληκτός). Τί τρέχει;
Φίλ. — Μά... δὲν εἶναι...
Διδιέ. (ἀνήσυχος). Τί; τί τρέχει;
Φίλ. — (ζηλωμένος). Μήπως τελλᾶθηκα;
Διδιέ. (μ' ἀγωνία). Φίλιππε σὲ παρακαλῶ.
Φίλ. — (ὄρθος πίνει τὸ μέτωπό του καὶ προσπαθεῖ νὰ συγκεντρώσῃ τίς ἰδέες του). Στάσου... περίμενε... Τὰ ἔχω χαμένα... Γιὰ θυμῶσόν. Θυμῶσόν σου καλὰ. Τὴν ἔχεις μπροστά σου ὅπως ἦταν... πεθαμένη;
Διδιέ. — Ναί, γιατί;
Φίλ. — Πῶς ἦταν; Πές μου.
Διδιέ. — Ἐαπλωμένη, μὲ τὰ χεράκια σταυρωμένα...
Φίλ. — Ὅχι... δὲν σ' ἐρωτῶ αὐτό... Τὰ μάτια της... θυμῶσόν τὰ μάτια της.
Διδιέ. — Τὰ μάτια της;
Φίλ. Ναί. Ἦταν ανοιχτά ἢ κλειστά;
Διδιέ. — Κλειστά.
Φίλ. — Εἶσαι βέβαιος;
Διδιέ. — Ναί... τὸ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ.
Φίλ. — (μὲ κραυγὴ). Ἐ, λοιπὸν ἐδῶ εἶναι ἀνοιχτά... ἀκού... ἀνοιχτά...
Διδιέ. — Ἀδύνατον...
Φίλ. — Ἀνοιχτά, σοῦ λέω, ἀνοιχτά... Νά, κύτταξε.
(Ὁ Διδιέ παίρνει τὴν πλάκα καὶ τὴν πλησιάζει στὸ φῶς).
Διδιέ. — (μὲ κραυγὴ τρόμου). Ἄ...
Φίλ. — Τὰ μάτια της εἶναι ἀνοιχτά.
Διδιέ. — Πῶς εἶναι δυνατόν;
Φίλ. — Ὅτι τ' ἀνοίξει μὲ τὴ λάμπη τοῦ μηχανήσου.
Διδιέ. — Μὰ τότε...
Φίλ. — (ὀρλιάζων). Δὲν εἶχε πεθανεῖ... Δὲν εἶχε πεθανεῖ...
Α Γ Λ Α Ι Α

ΠΡΑΞΙΣ Γ'

Τὸ γραφεῖο τοῦ νεκροτομείου. Δεξιὰ τραπέζι: ὅπου κάθεται ὁ ἀρχιφύλακας. Στὸ τοίχο σηδεύονται

μα τοῦ νεκροταφείου. Ἀριστερὰ πόρτα πρὸς ἄλλο δωμάτιο. Δεξιὰ ἡ πόρτα τῆς εἰσόδου. Στὸ βάθος παράθυρον διπλὸ ἄρ' ὅπου φαίνεται μὴ δεικνύσασθαι τοῦ νεκροταφείου καὶ μερικὸι τάφοι. Στὸ ἄνοιγμα τῆς ἀλυσίδας ὁ φύλακας εἶναι μόνος. Ἀκούεται ἡ καμπάνα, καὶ ἔπειτα φανερὰ ἀπὸ τὸ παράθυρον ποὺ περνάει ἡ κηδεῖα. Μπαίνει ἡ πόρτα δεξιὰ πόρτα μὴ γυναικὴ μὲ ἄνθη.

Σ Κ Υ Ν Η Γ

Φύλακας — Γυναικῶν

Γυναικῶν. — Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, μπορεῖτε νὰ μου πῆτε ποῦ εἶναι ὁ τάφος τοῦ Ζάν - Μπατίστ Ντελαρ;

Φύλ. — Ἐρετε ποτε πῆσαν;
Γυν. — Στις 27 Ἰουλ

